

<p>Nazwa projektu ustawa o zmianie ustawy gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Pełnomocnik Rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Horała – Pełnomocnik Rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Mikołaj Ochman, Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego dla Rzeczypospolitej Polskiej, Ministerstwo Infrastruktury sekretariatBPCPK@mi.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 03.01.2022</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac UC300</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W przypadku wywłaszczenia nieruchomości pod inwestycję celu publicznego, sposób określenia wysokości odszkodowania regulują przepisy prawa – *ustawy o gospodarce nieruchomościami* oraz rozporządzenia wykonawczego. Rozwiązania dotyczące odszkodowań kształtowane są w ramach konstytucyjnej zasady “słusznego odszkodowania”.

W Polsce, inaczej niż w większości krajów zachodniej Europy, wprowadzono w 1997 r. system odszkodowawczy oparty o tzw. zasadę korzyści, obowiązujący do dziś i stosowany w ramach wszystkich tzw. specustaw inwestycyjnych. Jego konsekwencje są następujące:

(1) W przypadku wywłaszczenia nieruchomości zabudowanych, zamieszkałych, przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej (np. fabryki, zakładu naprawy pojazdów) - wysokość odszkodowania stanowi wyłącznie wartość nieruchomości, z pominięciem kosztów przeprowadzki, strat wywołanych przestojem w działalności i kosztami czynności formalnych związanych z nabyciem nowej nieruchomości.

(2) W skrajnych przypadkach osoby wywłaszczane ze zdegradowanego zasobu mieszkaniowego (np. budynek drewniany w fatalnym stanie technicznym) uzyskują odszkodowanie nie pozwalające na znalezienie innego miejsca zamieszkania - np. 30.000 - 50.000 zł.

(3) Dla przedsiębiorców wywłaszczenie może stanowić przyczynę utraty płynności finansowej i ogłoszenia upadłości.

(4) W przypadku nieruchomości niezabudowanych, najczęściej rolnych – zastosowanie zasady korzyści prowadzi do wypłacenia **odszkodowania wielokrotnie przekraczającego wartość rynkową gruntów** - w przypadku dróg publicznych jest to ok. 10-krotność tej wartości. Oznacza to możliwość wzbogacenia się wynoszącego 450.000 zł na jednym hektarze gruntów rolnych wartych pierwotnie 5 zł/m². Nieznane są szacunki dotyczące łącznych kosztów funkcjonowania zasady korzyści w skali wszystkich inwestycji celu publicznego w Polsce.

Podsumowując, z jednej strony **wysokość odszkodowania oderwana jest od wartości rynkowej nieruchomości**, z drugiej strony nie podlegają jakiegokolwiek rekompensacie takie elementy szkody, które można uznać za społecznie słuszne do wynagrodzenia. Celem projektu jest usunięcie tych wad systemu odszkodowawczego i przyjęcie rozwiązań szeroko stosowanych w krajach rozwiniętych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ma na celu zmianę ustawy o gospodarce nieruchomościami (oraz szereg zmian dostosowawczych w specustawach). Główny cel zmian to likwidacja zasady korzyści i powiązanie odszkodowania w każdym przypadku z wartością rynkową nieruchomości. Do takiej wartości w każdym przypadku dodawany będzie bonus pieniężny, stanowiący zryczałtowany ekwiwalent kosztów przeprowadzki, czynności prawnych itd. - dotychczas nie refundowanych. Bonus pieniężny jest również swoistym wynagrodzeniem za sam fakt przymusowego przejścia własności nieruchomości.

Bonus wyniesie bazowo 10% wartości nieruchomości. Bonus w wysokości 20% dotyczyć będzie wartości obiektów budowlanych na nieruchomości oraz wartości lokalu.

Aby zapewnić słuszny charakter odszkodowania przewidziano dodatkowo dwa zabezpieczenia dla osób wywłaszczanych. Po pierwsze, przysługiwać będzie roszczenie do sądu cywilnego o szkodę rzeczową w zakresie szerszym niż pokryty odszkodowaniem. Będzie mógł z niego skorzystać np. przedsiębiorca, dla którego wywłaszczenie spowodowało wyjątkowo wysokie szkody, nie rekompensowane odszkodowaniem. Po drugie, jeżeli wysokość odszkodowania za nieruchomość zamieszkałą będzie niższa niż ustalone ustawowo wskaźniki, przysługiwać będzie zwiększenie odszkodowania do poziomu pozwalającego na odtworzenie sytuacji mieszkaniowej (czasem może to być nawet 100% zwiększenia wysokości odszkodowania) - zależnie od liczby osób zamieszkujących nieruchomość. W zakresie tego bonusu przyjęto kryterium zameldowania na pobyt stały w okresie co najmniej 1 roku jako podstawę stwierdzenia zamieszkania, dodatkowo ograniczono je podmiotowo do osób bliskich właścicielowi (użytkownikowi wieczystemu).

Projektowane rozwiązania dla ustalania odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości będą podlegały zastosowaniu do umownego nabywania nieruchomości na potrzeby budowy Zasobu nieruchomości CPK.

Dla projektowanych rozwiązań opracowano studia przypadków obrazujące różnice między stanem prawnym obecnym i projektowanym:

STUDIA PRZYPADKU - WYWŁASZCZENIE NIERUCHOMOŚCI

Przypadek 1: wywłaszczenie nieruchomości zamieszkałej o niskiej wartości

Założenia: nieruchomość o powierzchni 600 m² zabudowana budynkiem o powierzchni 60 m² w fatalnym stanie technicznym. Analizowane 2 warianty: nieruchomość zamieszkuje 1 osoba lub 6 osób. Nieruchomość położona na terenie woj. opolskiego.

Odszkodowanie w obecnym stanie prawnym (wartość rynkowa nieruchomości - zasada korzyści nie znajduje zastosowania)	Odszkodowanie po nowelizacji - wariant 1 osoby zamieszkującej nieruchomość	Odszkodowanie po nowelizacji - wariant 6 osób spokrewnionych zameldowanych na nieruchomości
50 000 zł	25*3 534,56 = 88 364 zł	60*3 534,56 = 212 073 zł
(przyjęta wartość rynkowa)	176% obecnego odszkodowania	424% obecnego odszkodowania

Przypadek 2: Wywłaszczenie nieruchomości rolnej o dużej powierzchni

Założenia: Powierzchnia nieruchomości wynosi 200 ha. Nieruchomość jest niezabudowana, użytkowana rolniczo, położona w obszarze aglomeracyjnym. Nieruchomość podlega wywłaszczeniu w całości, pod budowę lotniska (przyjęto założenie, że grunty lotniskowe warte są 200 zł/m²).

Odszkodowanie w obecnym stanie prawnym (zasada korzyści)	Odszkodowanie po nowelizacji
2 000 000 * 200 zł = 400 000 000 zł wartość wyliczona dla alternatywnego sposobu użytkowania (wartość rynkowa: 2 000 000 * 5 zł = 10 000 000 zł)	2 000 000* 6 zł* 1,1 = 13 200 000 zł
Osoba wywłaszczana otrzymuje rekompensatę za wywłaszczenie w wysokości 4000% wartości nieruchomości.	Osoba wywłaszczana otrzymuje rekompensatę za wywłaszczenie w wysokości 110 % wartości nieruchomości (wg wyceny ziemi rolnej).

Przypadek 3: Nieruchomość z zabudową przemysłową (działalność gospodarcza)

Założenia: Powierzchnia nieruchomości wynosi 8000 m², powierzchnia użytkowa wszystkich budynków oraz budowli znajdujących się na nieruchomości wynosi 1500 m².

Odszkodowanie w obecnym stanie prawnym	Odszkodowanie po nowelizacji
3 750 000 zł	3 750 000 * 1,20 = 4 500 000 zł
(przyjęta wartość rynkowa)	Osoba wywłaszczana (przedsiębiorca) otrzymuje rekompensatę za wywłaszczenie w wysokości 120 % wartości nieruchomości.* Przysługuje roszczenie o naprawienie szkody rzeczywistej wywołanej wywłaszczeniem w zakresie przekraczającym odszkodowanie. *przyjęto jako uproszczenie modelu zwiększenie o 20% całej wartości rynkowej nieruchomości

FUNKCJONOWANIE ZASADY KORZYŚCI W SEKTORZE INWESTYCJI DROGOWYCH

Z przeprowadzonej analizy danych, uzyskanych z GDDKiA, która z racji (roz)budowy dróg w Polsce dokonuje najwięcej wywłaszczeń nieruchomości na cel publiczny wynika, że wywłaszczane są głównie grunty o przeznaczeniu rolnym (rzadziej leśnym), często stanowiące łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, gleby o niskiej klasie bonitacyjnej.

Poniżej w tabeli przedstawiono szacunkowe oszczędności dla budżetu SP powstałe w wyniku likwidacji tzw. zasady korzyści, zgodnie z którą następuje obliczanie wysokości odszkodowania za wywłaszczane nieruchomości w trzech wariantach:

1. Wariant 1 – w danym roku udział gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych stanowił min. 60% pow. terenów ogółem wywłaszczanych – wariant stosunkowo rzadko występujący
2. Wariant 2 – w danym roku udział gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych stanowił min. 75% pow. terenów ogółem wywłaszczanych – wariant często występujący

3. Wariant 3 – w danym roku udział gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych stanowił min. 90% pow. terenów ogółem wywłaszczanych – wariant bardzo często występujący

Rok	Poniesione wydatki na wykup nieruchomości	Szacunkowe oszczędności przy minimalnym poziomie udziału gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych <u>Wariant 1</u>	Szacunkowe oszczędności przy realnym poziomie udziału gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych <u>Wariant 2</u>	Szacunkowe oszczędności przy maksymalnym poziomie udziału gruntów rolnych w terenach wywłaszczanych <u>Wariant 3</u>
2019	861 000 000 zł	516 600 000 zł	645 750 000 zł	774 900 000 zł
2020	1 381 000 000 zł	828 600 000 zł	1 035 750 000 zł	1 242 900 000 zł
różnica po 2 latach		1 345 200 000 zł	1 681 500 000 zł	2 017 800 000 zł

W celu lepszego zobrazowania działania zasady korzyści przy ustalaniu wysokości kwoty odszkodowania za wywłaszczane nieruchomości, w poniższej tabeli zestawiono kilkanaście konkretnych wywłaszczeń nieruchomości pod drogi, jakie miały miejsce w ostatnich latach (maks. 2-3 lata wstecz).

Lp.	Lokalizacja - miejscowość	Przeznaczenie gruntu wywłaszczanego	Średnia cena za 1 m ²	Zapłacon a cena za wywłaszczonej nieruchomości za 1m ²	Powierzchnia wywłaszczanej nieruchomości [m ²]	Wysokość wypłaconego odszkodowania	Wysokość odszkodowania bez uwzględnienia zasady korzyści	Różnica w odszkodowaniach
1	Węgierska Górka	rola	3,00 zł	32,33 zł	3247	104 975,51 zł	9 741,00 zł	95 234,51 zł
2	Węgierska Górka	rola	3,00 zł	40,17 zł	3409	136 939,53 zł	10 227,00 zł	126 712,53 zł
3	Smardzew	rola	3,00 zł	36,00 zł	15000	540 000,00 zł	45 000,00 zł	495 000,00 zł
4	Lućmierz	rola	3,00 zł	35,90 zł	20000	718 000,00 zł	60 000,00 zł	658 000,00 zł
5	Zubki Duże	rola	3,00 zł	29,40 zł	10000	294 000,00 zł	30 000,00 zł	264 000,00 zł
6	Warszawa, Wilanów	rola	50,00 zł	650,00 zł	25000	16 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł	15 000 000,00 zł
7	Radziejowice, Przeszkoda	rola	8,00 zł	50,00 zł	18000	900 000,00 zł	144 000,00 zł	756 000,00 zł
8	Gadka, Kołbiel, Otwocki	rola	6,00 zł	45,00 zł	1289	58 005,00 zł	7 734,00 zł	50 271,00 zł
9	Janiszów, Kamienna Góra	rola	2,65 zł	30,12 zł	572	17 228,64 zł	1 515,80 zł	15 712,84 zł
10	Kmiecin, Nowy Dwór Gdański	rola	5,50 zł	43,56 zł	363223	15 821 993,88 zł	1 997 726,50 zł	13 824 267,38 zł
11	Cedry Małe	rola	6,00 zł	39,90 zł	53541	2 136 285,90 zł	321 246,00 zł	1 815 039,90 zł
12	Kamień, gm. Szemud	rola	8,43 zł	105,25 zł	52542	5 530 045,50 zł	442 929,06 zł	5 087 116,44 zł
13	Odcinek Poznań - Konin	rola	5,00 zł	500,00 zł	40000	20 000 000,00 zł	200 000,00 zł	19 800 000,00 zł
razem różnica w nadpłaconym odszkodowaniu zgodnie z zasadą korzyści								57 987 354,60 zł

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące nieruchomości planowanych do wywłaszczenia w najbliższym czasie:

Lp.	Lokalizacja	Przeznaczenie gruntu wywłaszczanego	Średnia cena za 1 m ²	Cena oczekiwana zgodnie z zasadą korzyści	Powierzchnia gruntu wywłaszczanego [m ²]	Liczba podobnych nieruchomości	Łączna powierzchnia do wywłaszczenia [m ²]	Łączna oczekiwana kwota odszkodowania zgodnie z zasadą korzyści	Obliczona wysokość odszkodowania bez uwzględnienia zasady korzyści	Różnica w odszkodowaniach
1	Szymanów	rola	8 zł	150 zł	750000	1	750000	112 500 000,00 zł	6 000 000,00 zł	106 500 000,00 zł
2	Planowa ny obszar CPK	rola	8 zł	100 zł	55000	1076	59180000	5 918 000 000,00 zł	473 440 000,00 zł	5 444 560 000,00 zł

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Problematyka wywłaszczenia nieruchomości na cel publiczny oraz związanej z tym wypłaty odszkodowania za przejęte nieruchomości w krajach Unii Europejskiej jest ujmowana w różnorodny sposób. W celu głębszego rozpoznania tematu przeprowadzono bardzo dokładną kwerendę modeli wywłaszczeń oraz odszkodowań w wybranych państwach Unii Europejskiej. Z przeprowadzonej analizy bezwzględnie wyłaniają się poniższe wnioski:

- w żadnym z badanych krajów procedura ustalania wysokości należnego odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość nie została oparta o model analogiczny, jak w polskim prawodawstwie, zwany potocznie „zasadą korzyści”.
- w wielu państwach (m.in. Holandia, Bułgaria, Litwa, Niemcy, Francja, Włochy, Portugalia) podstawą ustalenia odszkodowania jest rzeczywista wartość nieruchomości, rozumiana jako cena, która byłaby zapłacona w normalnej transakcji na warunkach rynkowych, w której beneficjent wywłaszczenia jest rozsądnym nabywcą, a wywłaszczony właściciel rozsądnym sprzedawcą.
- w Szwecji podstawą do ustalenia wysokości odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości jest tzw. wartość podatkowa (odpowiadająca polskiej wartości katastralnej), która odpowiada mniej więcej 75% wartości rynkowej danej nieruchomości.
- prawodawstwo większości analizowanych państw (m.in. Włochy, Francja, Hiszpania, Holandia, Szwecja) wyraźnie nakazuje określać wartość rynkową nieruchomości bez uwzględnienia budowli, nasadzeń i ulepszeń, jeżeli okaże się, wzięwszy pod uwagę czas ich wykonania i inne okoliczności, że zostały one dokonane w celu uzyskania większego odszkodowania (nakłady spekulacyjne).
- w większości przeanalizowanych systemów prawnych odszkodowanie za wywłaszczenie stanowi nie tylko równowartość wartości rynkowej nieruchomości, ale powiększone zostaje o rekompensatę za inne szkody będące konsekwencją wywłaszczenia, takie jak np. koszty przeprowadzki, koszty pomocy prawnej, koszty zakupu nowej nieruchomości, udowodnione koszty utraconych pożytków.
- niektóre państwa wprowadziły w swoich jurysdykcjach zasadę, iż każdemu wywłaszczonemu należy wypłacić specjalny dodatek w wysokości od 5% (Hiszpania) do 25% (Szwecja) tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek wywłaszczenia.
- jurysdykcje niektórych z analizowanych państw bardzo silny nacisk kładą na ważność, a wręcz nadrzędność celu publicznego (Niemcy, Włochy), w związku z czym przyznawane odszkodowanie za wywłaszczenie ma wywahać interes publiczny z interesem wywłaszczanego. Tym samym ustawodawca jest uprawniony do wypłaty odszkodowania poniżej pełnej wartości przedmiotu wywłaszczenia.
- procedury wywłaszczenia różnią się między sobą w zależności od analizowanego państwa. Przykładowo, we Francji istnieje dwuetapowy model postępowania wywłaszczeniowego – administracyjny i sądowy, przy czym ponad 90% spraw kończy się zawarciem porozumienia pomiędzy właścicielem a organem wywłaszczającym. W Hiszpanii preferowanym sposobem przejmowania nieruchomości jest tryb umowny, jeśli jednak do niego nie dojdzie, strony postępowania zobligowane są do przedstawienia własnych wyliczeń wartości nieruchomości, jeśli w ten sposób nadal nie dojdzie do porozumienia, wówczas wysokość należnego do wypłacenia odszkodowania rozpatruje odpowiednia Komisja. W Niemczech jedynie około 10% nieruchomości przeznaczonych na cel publiczny podlega wywłaszczeniu, pozostałe 90% jest nabywane w drodze dobrowolnego porozumienia o nabyciu nieruchomości.
- większość państw członkowskich przewiduje w ramach odszkodowania: wypłatę środków pieniężnych, możliwość nabycia nieruchomości zamiennej (istnieją tu ograniczenia, np. że wartości nieruchomości nie mogą się różnić od siebie o więcej niż 10% - Bułgaria) oraz możliwość przyznania innych praw (np. Niemcy)
- wiele jurysdykcji badanych państw przewiduje możliwość powiększenia odszkodowania o dalsze szkody i niedogodności będące konsekwencją wywłaszczenia, które dotyczą nie tylko nieruchomości, ale osoby właściciela (lub najemcy/dzierżawcy), który na danej nieruchomości prowadził działalność gospodarczą. Katalog możliwych rekompensat, ale i warunków jakie musi spełniać wywłaszczany przedsiębiorca różnią się między sobą w zależności od kraju. W Holandii wypłacanie dodatkowych elementów odszkodowania jest uzależnione od faktu, czy wywłaszczany przedsiębiorca będzie kontynuował działalność, czy też podlega ona bezwzględnej likwidacji (przy czym koszt przyjętego rozwiązania nie stanowi kryterium decyzyjnego), rozważana jest również dostępność miejsca na kontynuowanie działalności, rentowność firmy, koszt kontynuacji działalności, a nawet wiek

pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Z uwagi na brak gromadzenia ogólnopolskich danych dotyczących wywłaszczeń nieruchomości w Polsce nie ma możliwości wskazania kwotowego wpływu projektowanych rozwiązań na sektor finansów publicznych.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0	
	(dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-							
	(dodaj/usuń)								
Niemierzalne	<p>Projekt oddziałuje pozytywnie na dwa zasadnicze obszary analizy:</p> <p>Przedsiębiorstwa. Projekt przewiduje rozwiązania zabezpieczające interesy wywłaszczanych przedsiębiorców, w postaci zwiększenia wysokości odszkodowania oraz dodatkowego roszczenia cywilnoprawnego ponad wysokość odszkodowania, w przypadku szkody rzeczywistej wywołanej wywłaszczeniem. Odpowiada w tym zakresie na postulaty formułowane przez związki przedsiębiorców, m. in. Lewiatan (http://konfederacjalewiatan.pl/aktualnosci/2012/1/przepisy_o_wywłaszczeniu_zagrazaja_przedsiębiorstwom).</p> <p>Rodziny. Projekt przewiduje rozwiązania zabezpieczające interesy rodzin – w przypadku wywłaszczenia nieruchomości faktycznie zamieszkałych przewiduje dodatkowe rozwiązania dostosowujące wysokość odszkodowania do możliwości odtworzenia sytuacji mieszkaniowej w innym miejscu.</p>								
	(dodaj/usuń)								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	-
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy

Pozytywny. Projekt w zakresie zabezpieczenia interesów wywłaszczanych przedsiębiorców ogranicza przypadki zaprzestania działalności gospodarczej w związku z wywłaszczeniem.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...	☐ demografia ☒ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	---	---

Omówienie wpływu	Projekt racjonalizuje wydatkowanie środków publicznych na odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości, opierając wysokość odszkodowania o kryteria w sposób pełny wykonujące konstytucyjną zasadę słusznego odszkodowania.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie aktu prawnego następuje w ramach określania wysokości odszkodowania / wysokości ceny nabycia nieruchomości w odpowiednich postępowaniach (administracyjnych, negocjacyjnych).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi poprzez monitorowanie wpływu nowych regulacji prawnych na kształtowanie się wysokości odszkodowań za wywłaszczenie nieruchomości.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.